



Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.I.20.060/2020/10.

A felperes:

felperes neve (tartózkodási helye: (címe.)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

pártfogó ügyvéd neve (címe.)

Az alperes:

alperes neve (címe.)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

jogtanácsos neve (címe.)

A per tárgya:

Kártérítés

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának száma:

Kecskeméti Törvényszék 15.P.20.772/2018/70.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Felperes 15.P.20.772/2018/73.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 800.000,- (Nyolcszázezer) Ft-ot.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt 2.297.600,- (Kettőmillió-kettőszázkilencvenhétezer-hatszáz) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

A felperest képviselő pártfogó ügyvéd költségeinek viselésére 97 %-ban a felperes, 3 %-ban az alperes köteles.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes 2010. augusztus 17. és 2012. december 17. között összesen 854 napot töltött előzetes letartóztatásban az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben. Jelenleg más bv intézetben hajtják végre társtettesként elkövetett emberölés büntetésében, egyrendbeli lőfegyverrel visszaélés büntetésében, kétrendbeli közokirat hamisítás büntetésében, valamint kifosztás büntetésében való bűnössége miatt jogerősen kiszabott életfogytig tartó fegyházbüntetését. Az előzetes fogvatartás perrel érintett időszakában az alperesnél 10 különböző zárkában került elhelyezésre, melyek közül egyikben sem volt biztosított a személyenként számított legalább 6 m³ légtér és 3 m² mozgástér.

[2] A zárkák közül a 47., 65. és 67. számú zárkákban a mellékhelyiség egy függönnyel került elválasztásra a zárka többi részétől, ezekben a zárkákban a felperes összesen 95 napot töltött (65. zárka 56 nap, 47. zárka 20 nap, 67. zárka 19 nap).

[3] A felperes elhelyezési körülményei miatt napi 60 euró összegben kártérítési igényt jelentett be az alperesnél, melyet az a 2014. július 7-én meghozott határozatával elutasított. A határozatot a felperes 2014. július 15-én vette át.

A kereset és indokai

[4] A felperes eredeti keresetében 18.720.000,- Ft vagyoni, továbbá 854 napra napi 60 eurónak megfelelő, összesen 15.986.880,- Ft nemvagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Követelése teljes összege 34.706.688,- Ft volt. Keresetét mindösszezszerűségét, mind a figyelembe venni kívánt tényeket, jogalapot érintő hivatkozásokat illetően több alkalommal – egymásnak ellentmondóan is – módosította. Végleges kereseti kérelmeként kizárólag nemvagyoni kártérítés címén terjesztett elő igényt összesen 28.720.000,- Ft összegben, melyből 18.720.000,- Ft a 854 napra a nem megfelelő elhelyezési körülmények, míg 10.000.000,- Ft a büntetőeljárás jogai korlátozása és az egészségügyi ellátás hiánya miatt előterjesztett nemvagyoni kártérítés. Kereseti kérelmének indokolása szerint az alperes fogvatartása során nem biztosította számára a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 239. § (1) bekezdésében előírt mozgástérrel, a zárkák nem voltak megfelelő szellőzésűek, egyes zárkákban nem volt elkülönített WC, az alperes magatartása folytán nem tudta igénybe venni a jogszabály szerint kötelező napi sétát, a bv intézet korlátozta a jogi képviselőjével való kapcsolattartást és a családi beszélőket is. További jogsértő magatartásként jelölte meg,

hogy az alperes a vele szemben indított büntetőeljárásban korlátozta védekezéshez való jogát azzal, hogy nem bocsátotta rendelkezésére internetes jogtárat. Kifogásolta azt is, hogy aránytalanul magas tarifával volt lehetősége telefonálni, továbbá a fodrász hiányát. Sérelmezte a tisztasági meszelés elmaradását, hogy nem volt melegvíz a zárkákban, ahogy tisztítószeres sem. Állította, az ágyneműk koszosak, szakadtak voltak, poloskáktól hemzsegték, és amikor összecsapkodtak, az alperes nem biztosította a megfelelő egészségügyi ellátást sem. Véleménye szerint megalázó bánásmódban részesült és a kifogásolt magatartásokkal sérült az emberi méltósághoz fűződő joga.

Az ellenkérelem

[5] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Kiemelte, a keresetnek sem jogalapja, sem összecszerűsége nem bizonyított. Összességében az volt az álláspontja, hogy jogellenes magatartást nem tanúsított, vétkesség sem terheli, ezért okozati összefüggés hiányában a kereset alaptalan. Nem vitatta, hogy a jogszabály által előírt mértékű szabad mozgásteret a büntetés-végrehajtási intézet zsúfoltsága miatt a felperes számára nem tudta biztosítani, azonban arra hivatkozott, hogy e körben felróhatóság nem terheli, mert befogadási kötelezettsége áll fenn, a túlszűfolttság ellen tenni nem tud semmit. Hangsúlyozta, a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 239. § (1) bekezdése csak „lehetőség szerint” kötelezi a büntetés-végrehajtási intézeteket a 4 m² mozgásteret biztosítására. Utalt arra is, hogy a felperes megfelelő elhelyezését nehezítette az is, hogy fokozott őrzését kellett biztosítania. A felperes fogvatartása során ugyanakkor a jogszabályban előírt kötelezettségeinek a további állított jogsértő magatartások kapcsán eleget tett. Álláspontja szerint a WC függönnyel való leválasztása kielégíti az elkülönítés követelményét, amit más módon egyébként teljesíteni az épület adottságai miatt nem is lehetséges. Állította, a zárkák szellőzését a biztonsági előírások keretei között biztosította. Előadása szerint az intézményben a tisztasági meszelést elvégezte, a jogszabály által előírt séta, családi beszélő, jogi képviselővel való kapcsolattartás lehetőségét nem korlátozta, a felperes valamennyi panaszát, beadványát kivizsgálta és amennyiben igényelte, a részére megfelelő egészségügyi szolgáltatást biztosított. Kérte figyelembe venni, hogy a telefonhasználat a fogvatartottak számára minden bv intézetben egységes, a biztonsági előírások miatt attól eltérni nem lehet. A fodrász szolgáltatást pedig havonta egy alkalommal igénybe vehették a fogvatartottak, saját kérésük alapján. Megjegyezte, a felperest büntetőeljárási jogaiban sem korlátozta.

Az ügyben született korábbi elsőfokú ítéletek és másodfokú határozatok

[6] Az elsőfokú bíróság 15.P.21.251/2014/24. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.

[7] A felperes fellebbezése folytán eljáró Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.572/2016/7. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[8] A megismételt eljárásban meghozott 15.P.22.848/2016. számú ítéletével az elsőfokú bíróság a keresetet ismételten elutasította.

[9] Az elsőfokú ítéletet a Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.748/2017/3. számú végzésével újjól hatályon kívül helyezte. Határozatának indokolásában kifejtette, mivel a jogi képviselő az eljárás során nem volt kötelező, a felperes által személyesen előterjesztett nyilatkozat hatályos keresetmódosításnak minősült. Ezt figyelembevéve azonban az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban meghozott ítélete az ekként joghatályosan módosított kereset valamennyi elemére nem terjedt ki, ezzel pedig lényeges eljárási szabálysértést követett el. A megismételt eljárásra előírta a döntési kötelezettséget a felperesnek a büntetőeljárási jogainak korlátozásával, továbbá a nem megfelelő egészségügyi ellátásával összefüggésben előterjesztett kártérítési igényét illetően.

A jelen eljárásban meghozott elsőfokú ítélet és indokai

[10] Az elsőfokú bíróság a másodfokban megismételt eljárásban meghozott ítéletével a felperes keresetét elutasította. Határozatának indokolásában kifejtette, változatlanul fenntartja a korábbi két ítéletében kifejtett jogi álláspontját az ügygel kapcsolatosan, hosszasan, többször ismételve leírva a pertörténetet. Érdemben kifejtette, a mozgástér hiánya miatt előterjesztett követelés alaptalan, mivel a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 137. § (1) bekezdése nem kötelező erejű norma, csupán lehetőség szerint írja elő a bv intézet számára a meghatározott mozgástér biztosítását. A zárkák megfelelő szellőzésével kapcsolatban rámutatott, a felperes fokozott őrzésének időtartama alatt az alperes rendelkezett arról, hogy a zárkaajtókon a tátikát nyitva kell tartani, megkönnyítve ezáltal a fogvatartottak részére a hőség elviselését, így magatartása nem felróható. Az elkülönített WC-t illetően utalt arra, az alperesi bv intézet 1904-ben az akkori építési szabályok szerint került kialakításra, így ebben az intézményben a WC elkülönített helyiségben való elhelyezése nem biztosítható csak oly módon, ahogy azt az alperes megoldotta, függönnyel elválasztva a zárka többi részétől. A szabadlevegőn tartózkodás lehetőségével összefüggésben kiemelte, a felperes felhívás ellenére nem jelölte meg azokat a napokat, amelyeken az alperes az erre vonatkozó jogszabályi kötelezettségét megszegte, így bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. Szintén nem nyert bizonyítást, hogy az alperes a családi beszélőket nem biztosította a felperes számára, illetve korlátozta a jogi képviselőjével való kapcsolattartást. A drágább telefontarifát és a fodrász hiányát illető hivatkozások esetében rámutatott, az alperes jogellenes magatartást nem tanúsított. Az el nem végzett tisztasági meszelés, a koszos ágyneműk, valamint az egyenlő bánásmód elvének megsértésével kapcsolatos állításokat szintén nem találta bizonyítottnak, kiemelve, hogy a felperes előadásai csak általánosságban mozogtak. A büntetőeljárási jogok korlátozása kapcsán utalt a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 244-245. §-aiban foglaltakra azzal, hogy az alperes nem volt köteles a felperes részére a magyar és nemzetközi joganyagot tartalmazó jogtárat rendelkezésre bocsátani. A Fogvatartotti

Nyilvántartási Rendszerből kinyert bizonyítékok alapján megállapította, hogy a felperes minden indokolt esetben egészségügyi ellátásban részesült, így az alperes jogellenes felróható magatartást nem tanúsított. A keresetet mindezek következtében jogalapjában utasította el.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[11] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását és az alperes keresete szerinti marasztalását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú döntés a tényállással ellentétes, egyben jogszabálysértő, mert bár az elsőfokú bíróság megállapította az alperes részéről a jogszabálysértést, mégis alaptalannak találta a keresetet. Véleménye az volt, a jogsértés alól nem ad felmentést, hogy az alperest befogadási kötelezettség terhelte, ekörben hivatkozott az EJEB gyakorlatára, illetve az Alaptörvény rendelkezéseire. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban előadott tényállításait és jogi érveit. Kiemelte az emberi méltósághoz fűződő jogának alperesi megsértését és a büntetés embertelen, megalázó voltát.

[12] Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem nyújtott be.

Az ítéltábla döntése és indokai

[13] A fellebbezés kisebb részben alapos.

[14] Az ítéltábla mindenekelőtt kiemeli, az elsőfokú bíróság helyesen tette vizsgálat tárgyává kizárólag a 2010. augusztus 17-től 2012. december 17-ig tartó, összesen 854 napos időtartamot. A felperes ugyan pártfogó ügyvédje útján 2019. december 2-án – 8 nappal az utolsó tárgyalás időpontját megelőzően – bejelentette, hogy korábbi nyilatkozatát módosítva további 95 napra, a 2013. január 7-től október 6-ig terjedő időszakra is igényt kíván érvényesíteni, e nyilatkozata azonban nem vehető figyelembe a jogvita elbírálására irányadó 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3. § (4) és 141. § (2), (6) bekezdései alapján. Az elsőfokú bíróság ugyanis mind a 48., mind a 65. számú jegyzőkönyvben rögzítve – a fenti jogszabályokra is figyelmeztetve – felhívta a felperesi képviselőt részletes nyilatkozata, illetve az esetleges további bizonyítási indítványai megtételére. Ennek ellenére módosított nyilatkozatát a per megindítását követően több mint 6 évvel, közvetlenül az eljárást befejező tárgyalás előtt terjesztette elő, vagyis elkésztett. Lényeges, hogy nyilatkozata egyebekben is hiányos, mert nem tér ki arra, hogy az érintett 95 napban mely zárkákban volt elhelyezve,

illetve módosított nyilatkozata befolyásolja-e keresete összecszerűségét, s ha igen, mennyiben. Mivel e kérdések tisztázása további bizonyítást igényelt volna és a tárgyalás elhalasztására kizárólag emiatt lett volna szükség, az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a Pp. 3. § (4), valamint 141. § (2), (6) bekezdéseit és vette figyelembe kizárólag az eredeti keresetben szereplő 854 napos fogvatartást.

[15] Az ítéltábla az ügy érdemét tekintve azonban csak részben ért egyet az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával az alábbiakra figyelemmel:

[16] A felperes kárigényének alapjaként a fogvatartásával összefüggésben őt ért sérelmekre hivatkozott. Az ilyen kárigény alapját képező szervező-intézkedő tevékenységet az állam önálló jogalanyisággal rendelkező önálló felelősségű szervein keresztül fejt ki, ezért ha ennek során éri kár a fogvatartottat, azt az adott szervvel – és nem az állammal – szemben érvényesítheti (hasonlóan: Kúria Pfv.IV.21.344/2015/6.). A büntetés-végrehajtási jogviszony az azt végrehajtó szervezet (bv intézet) és a fogvatartott között jön létre, így az ezzel összefüggő követelések is a kettejük jogviszonyát érintő felelősségi rendszerben értelmezhetők.

[17] A felperes követelésének jogalapjaként részben személyiségi jogainak, részben büntetőeljárási jogainak megsértésére hivatkozott. A jogvita elbírálására irányadó 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: rPtk.) 75. § (1) bekezdése alapján a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak. A 76. § szerint a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen – egyebek mellett – az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, a testi épség, az egészség és az emberi méltóság megsértése. Főszabály szerint a személyiségi jog körébe tartozó bármely jog sérelmét eredményező magatartás jogellenes, a jogellenességet tehát a személyhez fűződő jog megsértése teremti meg. Mégis vannak a jogellenességet kizáró körülmények, az egyik a jogszabály felhatalmazása a sérelmes magatartás tanúsítására. A személyiségi jogában sértett fél a rPtk. 84. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban rögzített, felróhatóságtól független és a 84. § (1) bekezdés e) pontja szerinti, az adott polgári jogi felelősségi normához igazoldó, többségében felróhatósági alapú kártérítési szankció alkalmazását igényelheti. Ez utóbbihoz bizonyítania kell a hivatkozott személyhez fűződő jog alperes általi megsértését és azzal okozati összefüggésben hátrány bekövetkeztét a rPtk. 339. § (1) bekezdésének megfelelően, a 84. § (1) bekezdés e) pontjának utaló szabálya folytán. Mivel pedig a szabadság elvonásával járó fogvatartás a büntetés-végrehajtási szerveknek a közhatalom gyakorlása során kifejtett olyan intézkedő tevékenysége, amelyre az államigazgatási jogkörben okozott károkozás szabályait kell alkalmazni (BH2001. 319.), irányadó a rPtk. 349. § (1) bekezdése is.

[18] A perbeli esetben azt az alperes sem vitatta, hogy a felperes fogvatartásának 854 napos időtartama alatt nem biztosította számára a minimális nagyságú mozgásteret. Az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdése szerint senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgaságban tartani. A 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet jogsértés időpontjában hatályos 137. § (1) bekezdése szerint a zárkában, lakóhelyiségben elhelyezhető létszámot úgy kell meghatározni, hogy minden elítéltre lehetőleg 6 m³ légtér és lehetőség szerint a férfi elítéltek esetén 3 m² mozgástér jusson. E z a rendelkezés nem tekinthető a jog egyértelmű felhatalmazásának a személyhez fűződő jog megsértésére, tehát ha az elhelyezés az itt írt kondícióknak nem felel meg, az nem a jogellenesség, legfeljebb – a kimentésre lehetőséget adó megfogalmazásból adódóan – a felróhatóság körében értékelhető. Ezt alátámasztja a Kúria több döntése, melyek szerint személyhez fűződő jogot sért, ha a jogszabályban meghatározott fogvatartási körülményeket az előírt minimális mozgástér biztosításával nem teszik lehetővé a fogvatartott számára (Kúria Pfv.IV.21.778/2010/3., Pfv.IV.22.372/2011/9.) Lényeges, hogy utóbb az Alkotmánybíróság 32/2014. (XI. 13.) AB határozatában megállapította a rendelkezés nemzetközi szerződésbe és Alaptörvénybe ütközését, ezért azt 2015. március 31-i hatállyal megsemmisítette. Kétségtelen, az adott időszakban irányadó IM rendelet szövegezéséből nem lehet levezetni, hogy az előírt mozgásteret minden körülmények között kötelező biztosítani, a Ptk. és az Alaptörvény rendelkezéseiből azonban egyértelmű, hogy a büntetés-végrehajtási intézetekben a zárkákban az 1 főre jutó előírt mozgástér biztosításának elmaradása embertelen, megalázó bánásmódot jelent, amire a szabadság jogszerű elvonása sem hatalmazza fel a végrehajtó szervet. A fogvatartott jogainak korlátozása nem terjedhet addig, hogy a szabadsághoz fűződő jogon kívül egyéb személyhez fűződő jogai is sérüljenek, erre a jogszabályi felhatalmazás nem vonatkozik. Az emberi méltóság védelme szükségképpen prioritást élvez, különös tekintettel arra, hogy a túlsúlyfoltosságért végső soron felelős állammal szemben közvetlenül a jogában sértett fél nem léphet fel. Miután a felperesnek az elhelyezés szükségessége immateriális hátrányt okozott, az alperesi bv intézet a kártérítési felelősség alól akkor mentesülhet, ha bizonyítja, hogy eljárása nem volt felróható. Ez alól pusztán a létszámkorlát nélküli befogadási kötelezettségre hivatkozása – a Kúria utóbbi időben immár egységes gyakorlata szerint – nem mentesíti akkor sem, ha a felperes fogvatartásának időszakában hatályos IM rendelet szűk körben lehetővé tette a befogadás megtagadását (hasonlóan: Kúria Pfv.IV.21.654/2015/11., Kúria Pfv.IV.21.344/2015/6.). A felróhatóság körében kap szerepet az is, hogy ezek a körülmények igen hosszú időn keresztül álltak fenn, viszont csökkent, de nem zárja ki a felróhatóságot, hogy a felperest bizonyos időszakokban úgy kellett az alperesnek elhelyeznie, hogy fokozott őrzése folyamatosan megvalósulhasson. Mindezeket értékelve az ítéltábla a zárkák zsúfoltsága miatt előterjesztett nemvagyonosi kártérítés iránti igény jogalapját a vizsgált 854 napos időtartamra megalapozottnak találta.

[19] Szintén alapos a felperes hivatkozása az elkülönített WC hiányát illetően. A R. 135. § (2) bekezdése értelmében a zárkákban folyóvízzel ellátott mosdót, illetve – az ön- vagy közveszélyes magatartást tanúsító elítéltek elhelyezésére kialakított zárka kivételével – elkülönített, lehetőség szerint önálló szellőzésű WC-t kell létesíteni. A jogszabály szövegéből kitűnően a „lehetőség szerint” szövegrész kizárólag az önálló szellőzés biztosítására vonatkozik, az elkülönített WC biztosítására vonatkozó rendelkezés viszont kötelező. Ez utóbbi követelménynek a függönnyel való leválasztás nem felel meg, attól a WC nem elkülönített, csupán eltakart. Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy a WC-nek a zárkával közös légtérben való elhelyezése és csupán paravánnal, illetőleg függönnyel való elválasztása olyan megalázó körülményt teremt, amely – külön bizonyítás nélkül is – alkalmas annak

megállapítására, hogy sérült a fogvatartott emberi méltósághoz fűződő személyiségi jog (Kúria Pfv.IV.21.344/2015/6., Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.609/2016/4., Fővárosi Ítéltábla Pf.VI.21.187/2016., Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.795/2017/13.). Az, hogy az épület régi építésű, a bv intézet túlsúfolt, nem mentesíti az alperest a felelősség alól, eredményes kimentésre nem vezethet, választható itt is olyan építészeti megoldás, ami az elkülönítés kritériumát kielégíti. Az ítéltábla ezért a 47., 65. és 67. zárkákban töltött, összesen 95 napra is alaposnak találta a felperes keresetének jogalapját az el nem különített WC miatt.

[20] A felperes által megjelölt egyéb jogsértő magatartások tekintetében az ítéltábla egyetért az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával, érveit megismételni nem kívánja, a fellebbezés kapcsán az alábbiakat emeli ki:

[21] A jogi képviselővel való kapcsolattartás, a családi beszélők és a szabadlevegőn való sétához fűződő jog korlátozása vizsgálatánál az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá: a felperes még konkrét tényállítást sem tett arra vonatkozóan, hogy az alperes mikor és milyen mértékben vagy milyen formában korlátozta e jogait, ezen túl a Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségének sem tett eleget.

[22] A jogi képviselővel való kapcsolattartással és a CD jogtár használatával összefüggésben lényeges továbbá az is, hogy a felperes ezekkel valójában alapjogi sérelmekre utalt.

[23] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdése szerint a büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. Ezzel szemben a személyiségvédelem előfeltétele az, hogy a védendő érték kifejezetten a szubjektumhoz, az egyéniséghez kapcsolódjon. A védelemhez fűződő jog esetében viszont a védendő érték nem közvetlenül az ember személyiségéből fakad, hanem az állami közreműködés mellett zajló eljárások megfelelő funkciójú megvalósítását, ezek érvényesülését szolgálja. A felperes fenti sérelmei ezért nem vagyoni kártérítés fizetési kötelezettséget semmiképp nem vonhatnak maguk után személyhez fűződő jog megsértésének hiányában, hiszen e jogkövetkezmény alkalmazásához az szükséges (hasonlóan: 34/1992. (VI. 1.) AB határozat, Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.270/2016/16/II., Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.161/2017/22.). Ezek esetében tehát meg kellett volna azt is jelölnie, hogy az állított alapjog sértésen keresztül megvalósult-e bármely személyhez fűződő jogának sérelme.

[24] Szintén helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján nem volt megállapítható az egyenlő bánásmód elvének megsértése. Megjegyzi az ítéltábla, a felperes a 2003. évi CXXV. törvény (Ebkty.) 8. §-ában írt kötelezettsége ellenére sem jelölte meg azt a védett tulajdonságot, melyre figyelemmel állítása szerint hátrányos megkülönböztetés érte, holott a védett tulajdonság, valamint e tulajdonság és az állított hátrány közötti oksági kapcsolat valószínűsítése elengedhetetlen az ilyen alapon való marasztaláshoz (EBH2010. 2272.).

[25] Alaptalan a fellebbezés telefontarifákra hivatkozva is. Az ítéltábla etekintetben egyetért az elsőfokú bírósággal. A távbeszélőn való érintkezéshez csak az intézet készüléke használható. Az alperes és a telefonszolgáltatást végző gazdasági társaság közötti szerződésben megállapított percdíjakat a szerződő felek határozzák meg, ami harmadik

személy személyiségi joga megsértésének megállapítása szempontjából irreleváns, sem személyiségi, sem alapjogi jogsértést nem valósít meg. Az ezzel kapcsolatos releváns körülményeket az elsőfokú ítélet kellő részletességgel taglalta.

[26] A fodrász biztosítását illetően az elsőfokú bíróság helyesen idézte a R. 151. § (4) bekezdését, kifejtett érveit az ítéltábla megismételni nem kívánja. Megjegyzi azonban, hogy az állított jogsértés, mint a bv intézetben belüli, korlátozottan érvényesülő személyes szabadság egyik szabályozott részeleme még bizonyítása esetén sem okozhatna a felperesnek olyan fokú hátrányt, ami nemvagyoni kártérítést indokolna.

[27] Egyetért az ítéltábla az elsőfokú bíróság érveivel az elmulasztott egészségügyi ellátással kapcsolatos bizonyítékok értékelését, valamint az el nem végzett tisztasági meszelést, koszos ágyneműket és a zárkák szellőztetését illetően is. A felperes fellebbezésében sem hivatkozott olyan tényre vagy bizonyítékra, amely e körben indokolná az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását.

[28] A kifejtettek alapján az ítéltábla a zárkák zsúfoltsága és az elkülönített WC hiánya tekintetében találta alaposnak a felperes nemvagyoni kártérítés iránti igényét, melynek összegét a következőkre figyelemmel határozta meg. A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontján keresztül érvényesülő Ptk. 355. § (1) bekezdése értelmében a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nemvagyoni kárát megtéríteni. A (4) bekezdés alapján kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nemvagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. Az ítéltábla ennek szem előtt tartásával a Pp. 206. § (3) bekezdés szerint mérlegelte a peradatokat, így a két jogsértés jellegét, azt a pszichés hátrányt, amit ezek a körülmények köztudomásúan okoznak, jelentősen megnehezítve a szabadságvesztés büntetés elviselését. Ezen felül tekintetbe vette a túlszúfolt, embertelen, megalázó körülmények között töltött időtartam hosszát, az elkülönítés nélküli illemhely kapcsán a folyamatos kellemetlenséget okozó szégyenérzetet, az alapvető intimitás szinte teljes elvesztését, és az alperes felróhatóságának alacsonyabb fokát, melyeket az adott jogsértéseknél ([18] bekezdés) részletezett. Végül értékelte az érintett időszak értékviszonyait. Mindezek alapján arra jutott, hogy az így elszenvedett hátrányokkal arányban álló nemvagyoni kártérítés összege a zsúfolt zárkák miatt 854 napra, valamint az el nem különített illemhely miatt 95 napra összesen 800.000,- Ft. Ezt meghaladóan a felperes igénye megalapozatlan, mert nem adott elő és nem igazolt a köztudomásúként értékelteken felül olyan hátrányokat, amelyek magasabb összeget indokolnának.

[29] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben – a rendelkező részben írtak szerint – megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta.

[30] A részbeni megváltoztatás következtében ugyan módosult az elsőfokú pernyertességi-pervesztességi arány, azonban az ítéltábla az alperes javára megállapított elsőfokú perköltség összegét nem szállította le figyelemmel arra, hogy az így is rendkívül alacsony mértékben került meghatározásra, hiszen az elsőfokú ítélet kétszer lett hatályon kívül helyezve és a pertárgyérték is magas volt, az eredeti keresetben 34.706.688,- Ft.

[31] Az alperes javára – fellebbezési ellenkérelem hiányában – másodfokú eljárási költséget nem állapított meg.

[32] A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére 97 %-ban a felperes, 3 %-ban az alperes köteles a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján.

[33] A felperes költségmentessége folytán le nem rótt 2.297.600,- Ft illeték az állam terhén marad a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a szerint.

Szeged, 2020. május 29.

Dr. Kiss Gabriella s.k.

a tanács elnöke

Dr. Bálint Attila s.k.

előadó bíró

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.

táblabíró